

HYVÄ ELÄMÄ HIRVAALLA

Ikääntyminen on globaali trendi ja Suomi yksi nopeimmin ikääntyvistä maista.

Suomen pohjoisin osa Lappi ikääntyy vielä muuta maata nopeammin. Lapissa on vähän väkeä, pitkät eläisydet ja haastavat olosuhteet. Lapin ihmiset ovat kuitenkin aina osanneet sopeutua arktisiin oloihinsa.

Kemijoki Oy:n ja Arctic Design Weekin yhdessä järjestämässä designkilpailussa etsitään hyvän elämän edellytyksiä neljässä Kemijokivarren kylässä ja suunnitellaan palvelu, joka tätä hyvää elämää mahdollistaisi koko kylän väelle ja erityisesti ikääntyville asukkaille. Mukana ovat kylät Autti, Hirvas, Juujärvi ja Oikarainen.

Monialaisen opiskelijatiimi tehtävä on tunnistaa hyvän elämän edellytyksiä yhdessä kylänsä asukkaiden kanssa, päättää, millaista palvelua lähdetään suunnittelemaan ja muotoilla palvelukonsepti.

Palvelumuotoiluprojekti tehdään kaikissa vaiheissa yhdessä kylän asukkaiden kanssa. Kilpailun viimeisessä vaiheessa tiimi saa tuekseen yhden Suomen parhaista muotoilutoimistoista.

Kilpailun tulokset ovat vapaasti kenen tahansa jatkokehitettävissä.

Asiantuntijajury valitsee kilpailun voittajan. Tärkeimmät kriteerit ovat palvelukonseptin jatkokehityskelpoisuus ja innovatiivisuus.

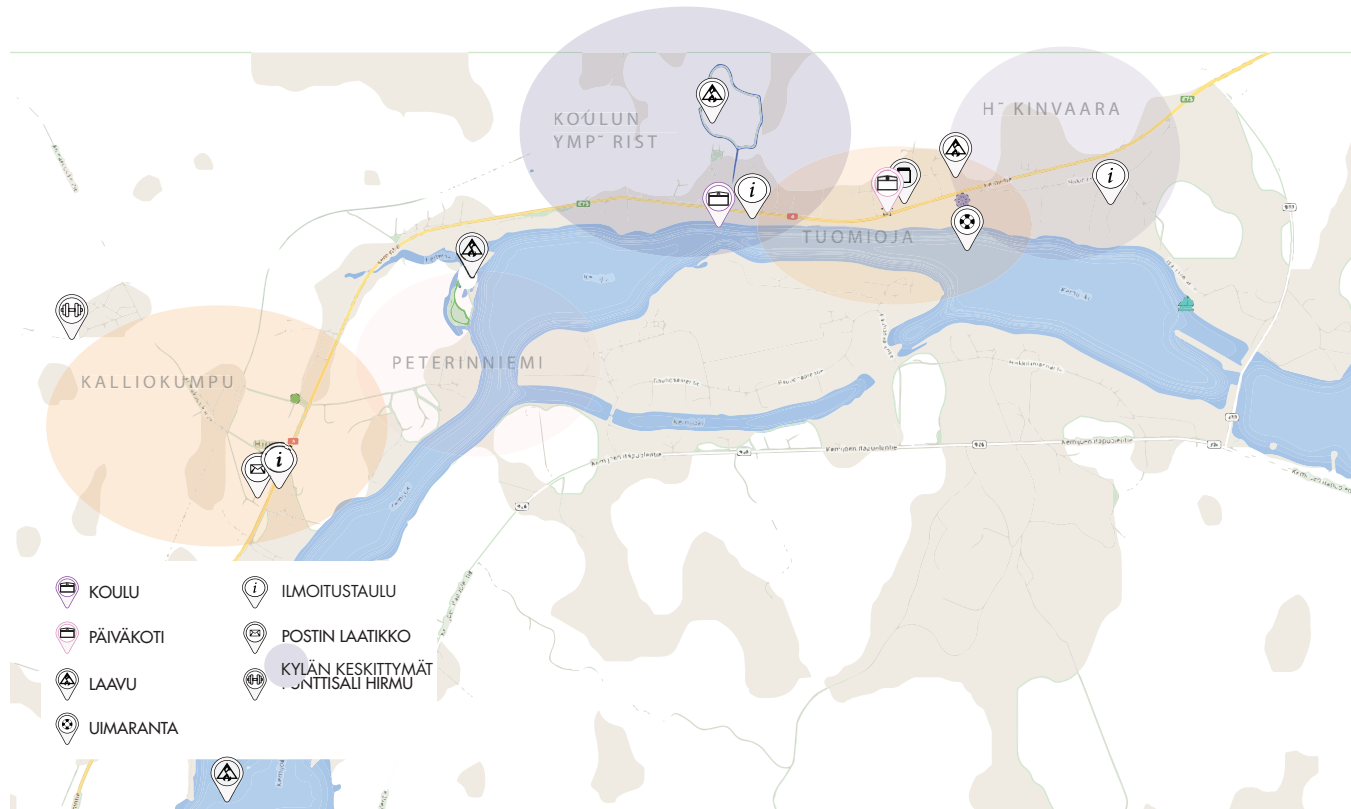
Saana Ala-Poikela
Lapin ammattikorkeakoulu,
liiketalous

Inka Hiltunen
Lapin ammattikorkeakoulu,
sosiaaliala

Laura Laivamaa
Lapin yliopisto, teollinen muotoilu,
sisustus- ja tekstiilimuotoilu

Jari Porri
Lapin yliopisto, aikuiskasvatustiede

Heidi Välimäki
Lapin yliopisto, teollinen muotoilu

Hirvas on luonnonkaunis kylä Kemijoen ja 4-tien varressa.

Hirvaan kylä alkaa 11 kilometriä Rovaniemen keskustasta etelään. Kylä on pitkulaisen mallinen ja sen eteläisin kärki on 11 kilometrin päässä kylän alkupäästä.

Hirvas koostuu viidestä asutusryppästä – Häkinvaara, Tuomioja, Koulun ympäristö, Kalliokumpu ja Peterinniemi.

Kylän keskellä sijaitsee alakoulu. Kylässä on myös päiväkotia, kuntisali ja pesula.

Ulkoilumahdollisuuksia kylällä tarjoavat muun muassa laavut, uimaranta, hyvät hiihtoladut, jääkiekkokaukalo sekä tietysti ympäröivä luonto.

Kolme veneenlaskupaikkaa mahdollistavat veneilyn Valajaskosken ja Petäjaskosken patojen välillä.

IKÄJAKAUMA

IKÄÄNTYNEET
(yli 75 v.)

IKÄÄNTYVÄT
(65-75v.)

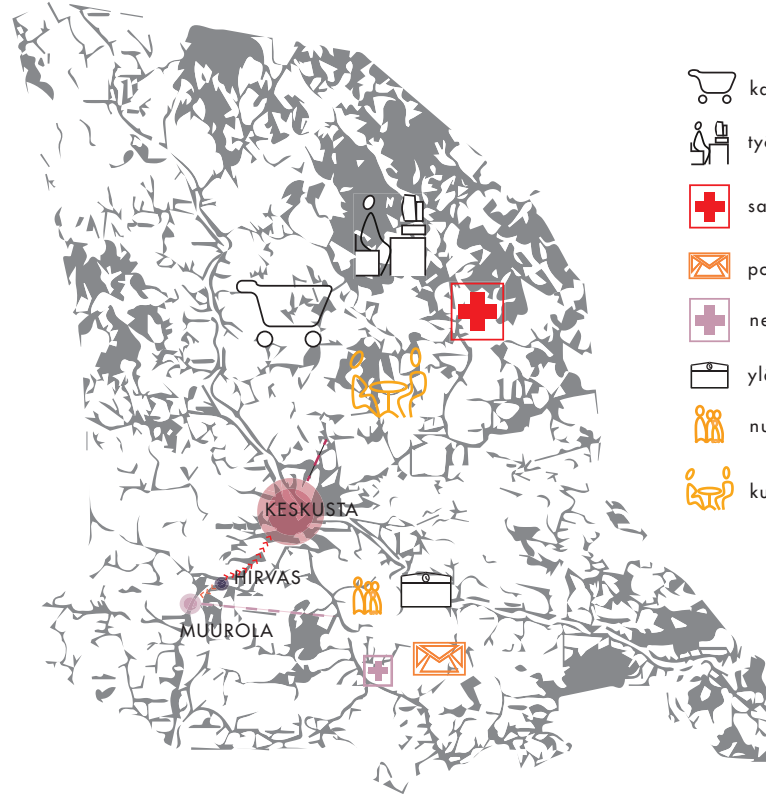
TYÖSSÄKÄYVÄT/OPISKELIJAT
(20-65 v.)

PERUSKOULULAISET &
LUKIOLAISET (7-19 v.)

ALLE
KOULUIKÄISET (0-6 v.)

ASUKKAITA 747 (v.2013)

MUUALLA TUOTETUT PALVELUT

- kaupat
- työpaikat
- sairaala
- posti
- neuvola
- yläkoulu
- nuorisotalo
- kulttuuri & viihde

Hirvas on kasvava ja lapsiperhevaltainen kylä. Tällä hetkellä kylän koulu ja päiväkoti ovat täynnä. Kylässä toimii useita aktiivisia yhdistyksiä.

TAUSTATUTKIMUS

ANALYSOINTI

IDEOINTI

KONSEPTOINTI

EVALUOINTI

1. VIERAILU
Tutustuminen
/ Kartta

2. VIERAILU
Unelmien kylä

3. VIERAILU
Neljä
pääteemaa

4. VIERAILU
Teemojen
syventäminen

5. VIERAILU
Konseptin
ideointi

24h
DESIGN-
KISA

100 olemassa
olevan konseptin
benchmarking

3 eri
SWOT -
analyysiä

500
post it -lappua

200
Whatsapp-
viestiä

30
kyläläistä

450
Fb-kommenttia

50 litraa
kahvia

yli 2000
ajettua
kilometriä

PROSESSI

TAUSTATIEDON KERÄÄMINEN:

1. ja 2. kylävierailun
aika esiin nousseet
puutteet:
kylätalo
pelko koulun lakkaut-
tamisesta
ei koordinoijaa
heikko tiedotus
apu vanhuksille

ANALYSOINTI

SWOT-analyysit
affinity-diagrammit
kyläläisten antamat plus-
sat parhaimmille ideoille
suunnittelutiimin keskinäin-
en ideointi

4. PÄÄTEEMAA

Hirvaalla kaivattiin:

naapuriapua

tietoa kylän aktiivisista toimijoista

yhteistä tilaa

koko kylän tavoittavaa tiedotusta

Unelmien Hirvaalla:

on joku, jolla on aikaa jutella

on naapuritukea

on vahva yhteishenki

on kohtauspaikka

on yhteisiä harrastuksia

on yhteen hiileen puhaltamista yhdistysten
välillä

on kulttuuria

on tapahtumia

on aktiviteetteja

ihmiset tuntevat toisensa.

HYVÄN ELÄMÄN EDELITYKSIÄ HIRVAALLA OVAT:

Tarve olla osa yhteisöä

Mielekäs tekeminen

Luonnon läheisyys

Toimiva arki

DESIGN DRIVERIT:

Palvelu:

tavoittaa kaikki kyläläiset.

hyödyttää kaikkia kyläläisiä.

hyödyntää kylän toimijoiden osaamista.

tukee kyläläisten yhteisöllisyyttä.

parantaa elämänlaatua kylässä.

on edullinen toteuttaa.

on helppo toteuttaa.

Palvelukonsepti on monistettavissa

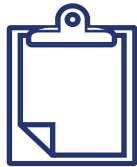
KYLÄLÄISTEN KANSSA JÄRJESTETTYJEN TYÖPAJOJEN JA TAUSTATUTKIMUKSEN PERUSTEELLA KEHITIMME NELJÄ KYLÄLÄISTEN TARPEISIIN VASTAAVAA PALVELUAIHIOTA.

Palvelubussi, joka tuo palveluita kyläläisten luokse sekä kuljettaa kyläläisiä palveluiden luokse.

Yhteinen lounas, joka tarjoillaan koululla. Raaka-aineina kylän omat lähiraaka-aineet.

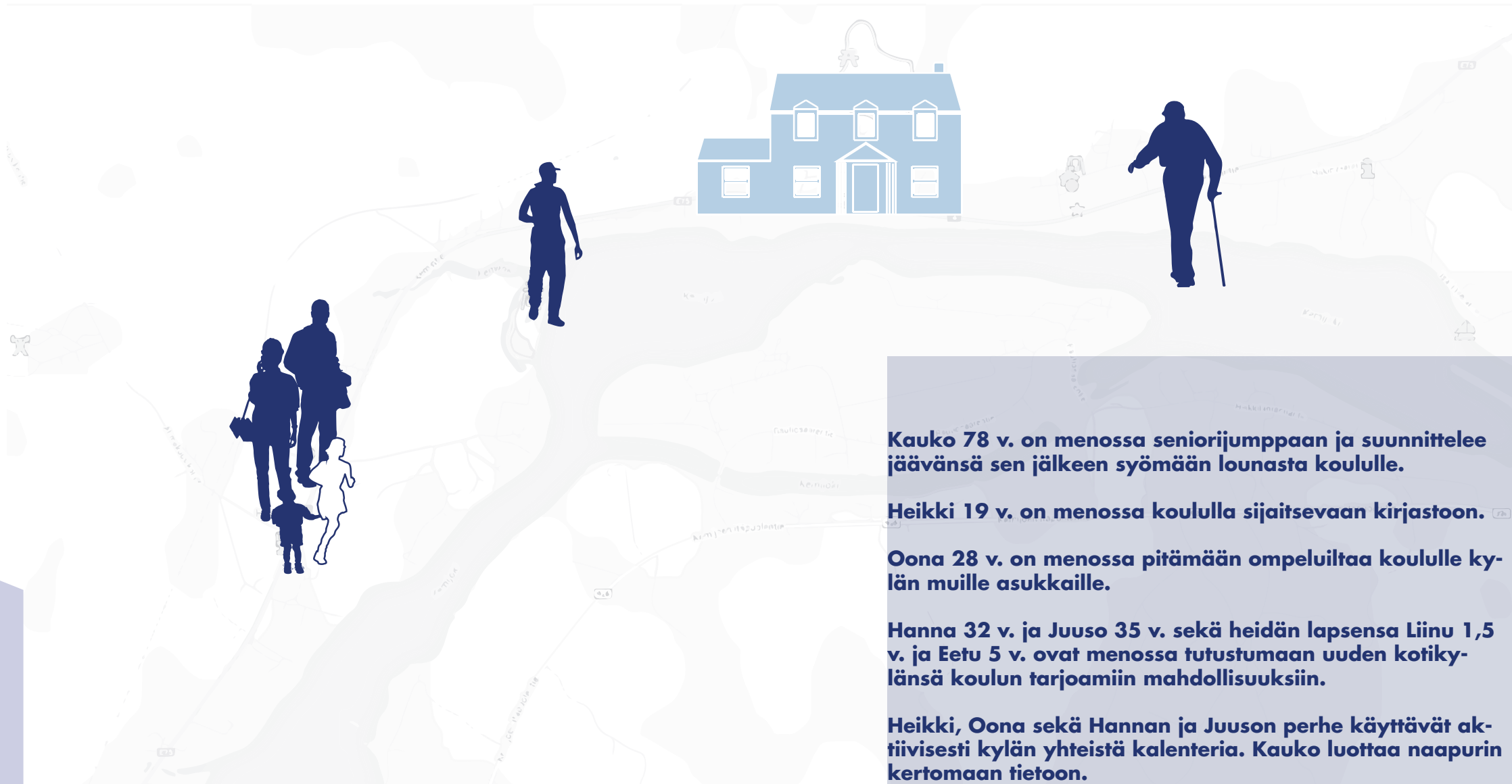

Palkatun kyläkoordinaattorin organisoima tiedotus.

Virtuaalinen tila, joka mahdollistaa toimivan tiedotuksen.

Neljännän työpajan sekä oman analysointimme perusteella päädyimme **"Koko kylän olohuone"**-konseptiin, joka sisältää piirteitä kaikista aiemmista palveluaihioista. Syvennyimme konseptin yksityiskohtiin viimeisessä työpajassamme Hirvaalla.

Kauko 78 v. on menossa seniorijumppaan ja suunnittelee jäävänsä sen jälkeen syömään lounasta koululle.

Heikki 19 v. on menossa koululla sijaitsevaan kirjastoon.

Oona 28 v. on menossa pitämään ompeluitaa koululle kylän muille asukkaille.

Hanna 32 v. ja Juuso 35 v. sekä heidän lapsensa Liinu 1,5 v. ja Eetu 5 v. ovat menossa tutustumaan uuden kotikylänsä koulun tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Heikki, Oona sekä Hannan ja Juuson perhe käyttävät aktiivisesti kylän yhteistä kalenteria. Kauko luottaa naapurin kertomaan tietoon.

Kalenteri on koko kylän käytössä oleva verkkopohjainen työkalu, jonka kautta on mahdollista ilmoittautua, lisätä aktiviteetteja sekä kommunikoida muiden kyläläisten kanssa.

Työkalu sisältää paitsi selkolukuisen kalenterinäkömän että ilmoitustaulun, jossa kyläläiset voivat tiedottaa, keskustella ja sopia yhteisistä asioista. Kalenterin sisältö on siis kyläläisten itsensä tuottamaa, joten he pääsevät itse vaikuttamaan yhteiseen toimintaan.

Kalenterin käytön mahdollistava älynäyttö löytyy myös koululla sijaitsevasta yhteisestä Olohuoneesta.

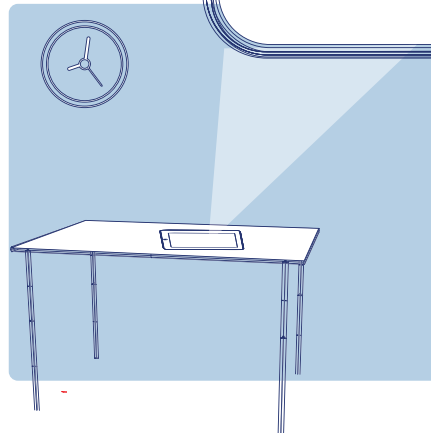
HIRVAS

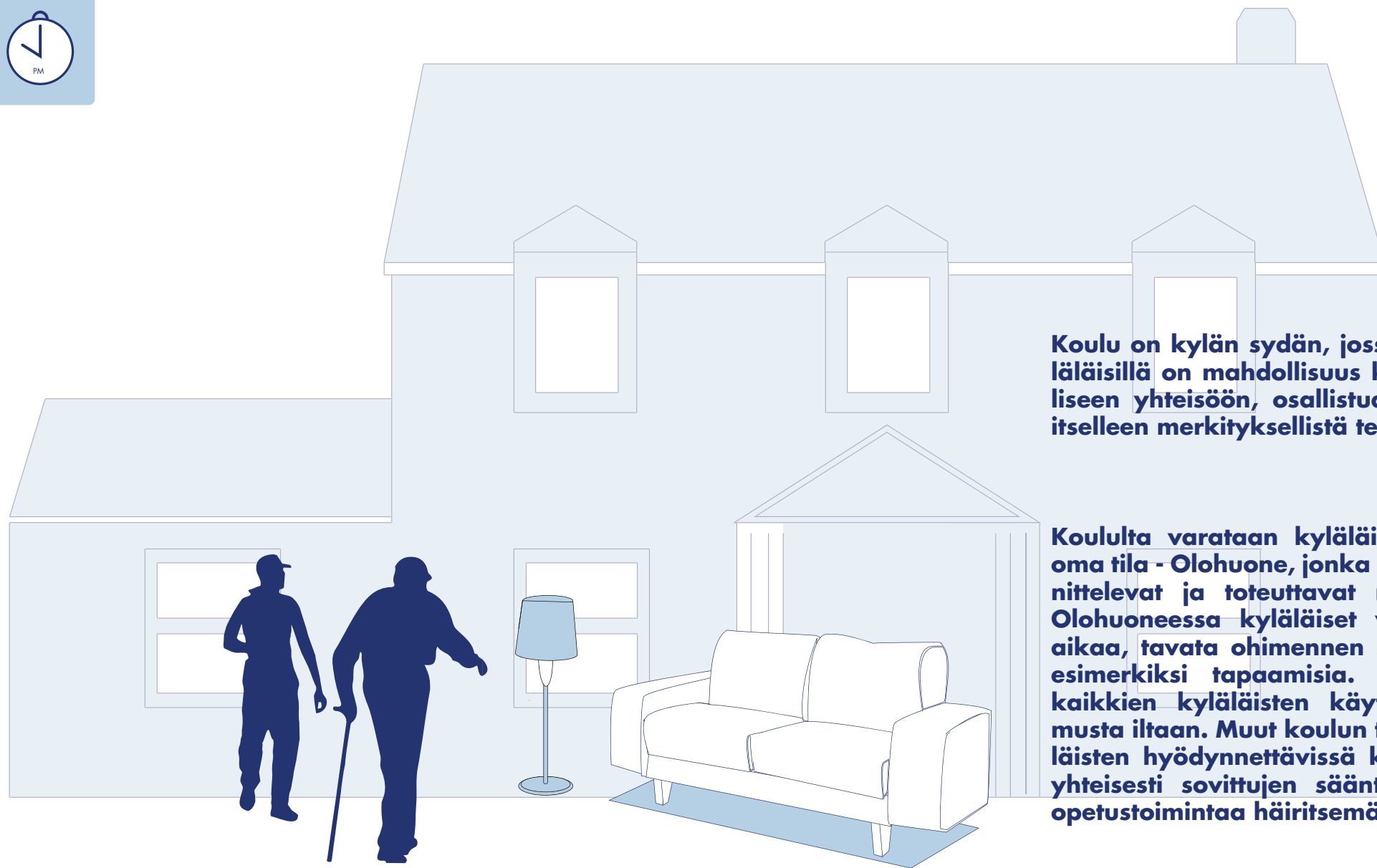
- KYLÄKALENTERI

MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
päiväkahvit						
avoin verstaas	keski- viikko - kerho		Antti- vaarin satu- tunti			
				nuorten ilta		

ILMOITUSTAULU

- * Haetaan kuorokaveria
- * Lapsiparkkiin tarvitaan vahtia viikolla 8
- * Osallistu lounaan suunnitteluun vko 8

Koulu on kylän sydän, jossa kaikilla kyläläisillä on mahdollisuus kuulua sosiaaliseen yhteisöön, osallistua tai järjestää itselleen merkityksellistä tekemistä.

Koululta varataan kyläläisten käyttöön oma tila - Olohuone, jonka kyläläiset suunnittelevat ja toteuttavat mieleisekseen. Olohuoneessa kyläläiset voivat viettää aikaa, tavata ohimennen sekä järjestää esimerkiksi tapaamisia. Olohuone on kaikkien kyläläisten käytettävissä aamusta iltaan. Muut koulun tilat ovat kyläläisten hyödynnettävissä koulun kanssa yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaan opetustoimintaa häiritsemättä.

Hannan ja Juuson mielestä yhteinen lounas on hyvä tapa tutustua muihin kyläläisiin.

Syödessään Kauko, Hanna ja Juuso juttelevat kylästä ja Kauko kertoo, että kylällä oli aikaisemmin vain suuria sukutiloja. He juttelevat myös kylän nykytilanteesta ja tiedon kulusta kylällä.

5-vuotias Eetu innostuu esittelemään lounaan jälkeen Olohuoneen älynäytöllä Kaukolle, miten hieno kalenteri kylällä on koululla järjestettävästä yhteisestä toiminnasta.

HIRVAS - KYLÄKALENTERI				
MA	TI	KE	TO	PE
päiväkalvi t				
avoin versta s	keski- viikko - kerh o		Anti- vaarin satu- tunt i	nuor te n ilta

KÄYTÄNNÖN ORGANISOINTI JA RAHOITUSMALLI

ORGANISOINTI

Implementointivaiheessa yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa toimintaa organisoii palkattu henkilö, jotta toiminta saa mahdollisimman hyvän alun. Myöhemmin kyläyhdistys ylläpitää toimintaa yhdessä kyläläisten kanssa.

Jokainen kyläläinen voi osallistua toimintaan itselleen parhaiten sopivalla intensiteetillä.

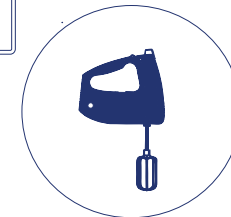
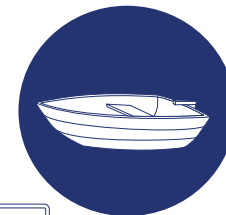
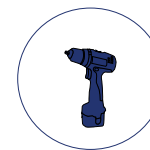
RAHOITUS

Vuosimaksut
Porrastetut kertamaksut
Hirvaan promomateriaali
Tapahtumat
Hankerahoitukset

Kyösti-vaarin satutunti

Välinevuokraamo

Konsepti

toimii alustana ja lähtökohtana lähes mille tahansa kyläläisten kehittämälle aktiviteetille,

tehostaa kylän yhteisöllisyyttä,

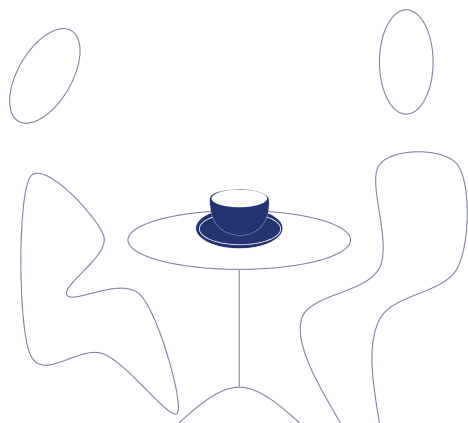
tarjoaa viihtyisän tilan kylän yhteiseen käyttöön.

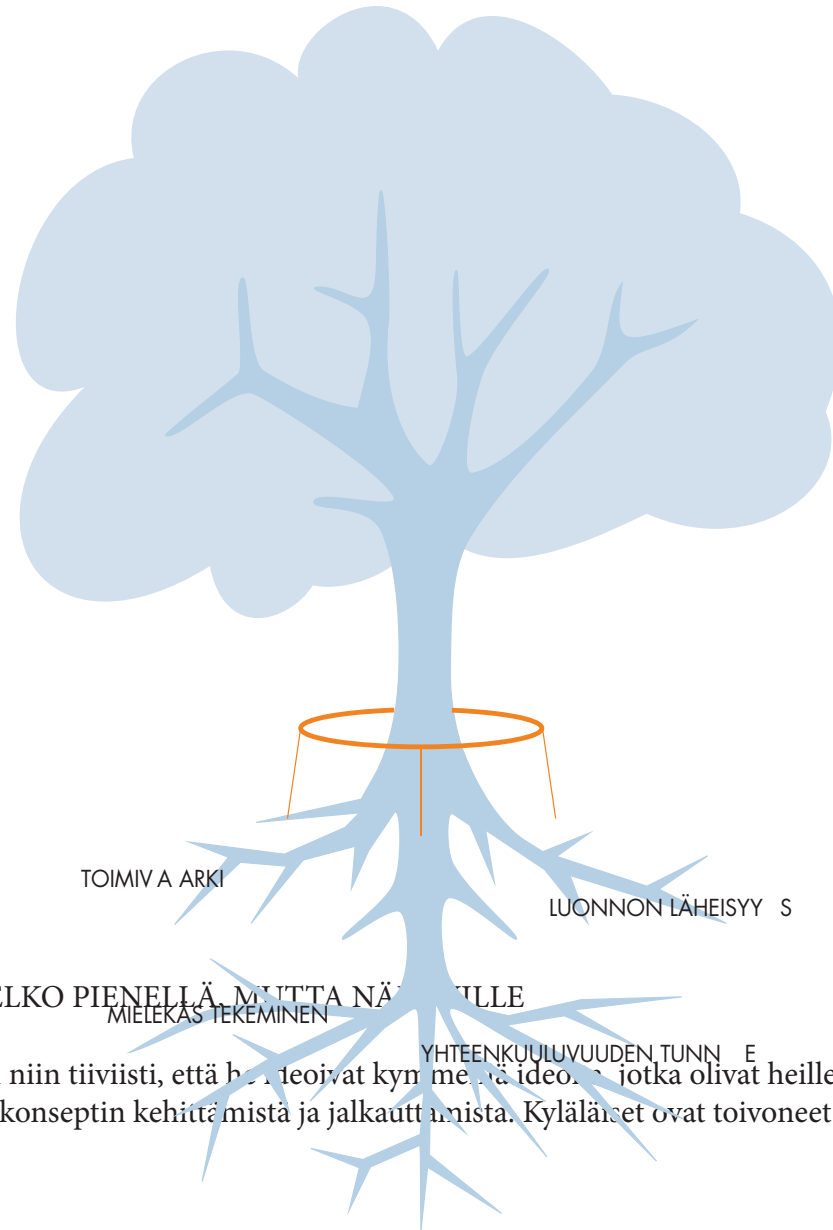
Aktiiviset toimijat palkitaan Hirvaan klubikortilla, jolla saa merkittäviä etuja maksullisista aktiviteeteista.

Seura

Sukupolvien kohtaaminen

Vastavuoroinen oppiminen

TOIMIVA ARKI

LUONNON LÄHEISYYS

MIELEKÄS TEKEMINEN

YHTEENKUULUVUUDEN TUNNE

TÄMÄ LAITETAAN DIA ALAREUNAAN MELKO PIENELLÄ, MUTTA NÄKYVÄLLE

Kyläläiset ovat osallistuneet suunnitteluprosessiin niin tiiviisti, että heideoivat kynällä ideoita, jotka olivat heillekin täysin tuoreita. Kyläläiset ovat niin sitoutuneita prosessiin, että he ovat innokkaita jatkamaan palvelukonseptin kehittämistä ja jalkauttamista. Kyläläiset ovat toivoneet saavansa omakseen suunnitteluprosessin aikana syntyneet materiaalit.

pieni kylä

ISO

Tämä konsepti on sovellettavissa yksinkertaisesti muihinkin kyliin.

Tämä loppuesitys on avoimen suunnitteluprosessin tulosta ja kuka tahansa voi ryhtyä jatkokehittämään konseptiamme Koko Kylän Olohuone - Koulu kylän yhteisöllisyyden sydämenä.